

Bruselj, 27. februar 2026
(OR. en)

Medinstitucionalna zadeva:
2026/0059 (COD)

6849/26
ADD 3

COPEN 65
DROIPEN 40
COARM 28
ENFOPOL 74
JAI 261
CODEC 343

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	27. februar 2026
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	SWD(2026) 103 final
Zadeva:	DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE POVZETEK POROČILA O OCENI UČINKA [...] Spremni dokument Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o boju proti nedovoljeni trgovini s strelnim orožjem in drugim kaznivim dejanjem, povezanim s strelnim orožjem, ter spremembi Direktive (EU) 2024/1260 Evropskega parlamenta in Sveta

Delegacije prejmejo priloženi dokument SWD(2026) 103 final.

Priloga: SWD(2026) 103 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 26.2.2026
SWD(2026) 103 final

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE
POVZETEK POROČILA O OCENI UČINKA

[...]

Spremni dokument

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta

o boju proti nedovoljeni trgovini s strelnim orožjem in drugim kaznivim dejanjem, povezanim s strelnim orožjem, ter spremembi Direktive (EU) 2024/1260 Evropskega parlamenta in Sveta

{COM(2026) 102 final} - {SEC(2026) 102 final} - {SWD(2026) 102 final}

Povzetek
Ocena učinka o predlogu direktive o boju proti nedovoljeni trgovini s strelnim orožjem in drugim kaznivim dejanjem, povezanim s strelnim orožjem
A. Nujnost ukrepanja
Zakaj? V čem je težava?
<p>Splošni izziv v EU je, da nasilje, povezano s strelnim orožjem, ogroža varnost državljanov EU. Število kaznivih dejanj, povezanih s strelnim orožjem, ali primerov, ko je bilo strelno orožje uporabljeno za storitev kaznivega dejanja, je še vedno visoko in se v številnih krajih v EU povečuje. Ta izziv je neposredno povezan z visoko razpoložljivostjo nedovoljenega strelnega orožja na ozemlju EU, vendar zaradi pomanjkanja usklajenih podatkov tega pojava ni mogoče opredeliti s številkami. Pričakuje se, da se bo visoka razpoložljivost nedovoljenega strelnega orožja povečala, ko se bo konflikt v Ukrajini končal ali stabiliziral.</p> <p>Kazenski okvir, ki obravnava taka kazniva dejanja, je na ravni EU razdrobljen. Države članice imajo različne opredelitve kaznivih dejanj, povezanih s strelnim orožjem, in različne kazni. Ta regulativna neskladja med državami članicami ovirajo čezmejno sodelovanje ter negativno vplivajo na preiskovanje in pregon kaznivih dejanj, povezanih s strelnim orožjem. Poleg tega ravni kazni niso dovolj učinkovite in odvračilne v vseh državah članicah. Ta vprašanja naj bi se še poslabšala zaradi novih tehnologij, kot je 3D-tiskanje, ki povečujejo razpoložljivost zasebno proizvedenega strelnega orožja.</p>
Kaj naj bi prinesla ta pobuda?
<p>Splošni cilj je bolje štiti ljudi v Uniji pred grožnjo, ki jo predstavlja nedovoljeno strelno orožje. Poudarek bi moral biti na povečanju ravni varnosti naših državljanov in zmanjšanju kaznivih dejanj, povezanih s strelnim orožjem.</p> <p>Za doseg tega splošnega cilja pobuda določa štiri specifične cilje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lažje preiskovanje in pregon kaznivih dejanj, povezanih s strelnim orožjem, • zagotavljanje preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, povezanih s strelnim orožjem, ki bo kos izzivom prihodnosti, • zagotavljanje učinkovitih, odvračilnih in sorazmernih vrst in ravni kazni za kazniva dejanja, povezana s strelnim orožjem, • izboljšanje sodelovanja na področjih preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj ter pravosodja ter usklajeno zbiranje podatkov o kaznivih dejanjih, povezanih s strelnim orožjem.
Kakšna je dodana vrednost ukrepanja na ravni EU?
<p>Ukrepanje na ravni Unije bo v boju proti kaznivim dejanjem, povezanim s strelnim orožjem, ki imajo običajno nadnacionalne razsežnosti, zagotovilo jasno dodano vrednost v primerjavi s tem, kar lahko države članice dosežejo same. Z uskladitvijo pravnih opredelitev, približevanjem ravni kazni ter zagotavljanjem orodij in obveznosti za čezmejno sodelovanje med državami članicami bomo z ukrepanjem na ravni Unije vzpostavili bolj usklajen okvir z minimalno stopnjo usklajene zaščite pred kaznivimi dejanji, povezanimi s strelnim orožjem. Ukrepi bodo olajšali čezmejno sodelovanje ter izboljšali preiskave in pregon. Poleg tega bo z vključitvijo novih tehnologij zagotovljeno, da bo izvrševanje kos izzivom prihodnosti.</p> <p>Ukrepi na ravni Unije bodo koristili tudi drugim ciljem politike EU, saj so kazniva dejanja, povezana s strelnim orožjem, pogosto povezana tudi z drugimi vrstami kaznivih dejanj, kot so</p>

pranje denarja, terorizem, nedovoljen promet s prepovedanimi drogami, nasilna kazniva dejanja, ponarejanje ali druge oblike organiziranega kriminala, v zvezi s katerimi je EU v zadnjih letih sprejela vrsto zakonodaje. Učinkovitejša zakonodaja bi prispevala k učinkovitim strategijam na področjih preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj in na splošno izboljšala varnost državljanov Evropske unije.

B. Rešitve

Katere zakonodajne in nezakonodajne možnosti politike so se upoštevale? Ali ima katera od njih prednost? Zakaj?

V oceni učinka so ocenjene štiri možnosti politike:

- **Možnost 1** vključuje **sklop nezakonodajnih ukrepov**, katerih cilj je pojasniti obstoječi pravni okvir in zagotoviti, da države članice uporabljajo pravila. Poleg tega so ukrepi namenjeni tudi podpori čezmejnemu sodelovanju med državami članicami in z agencijami EU. Osredotočajo se na priporočila, naj se nameni večji poudarek novim tehnologijam, kot je 3D-tiskanje, in med državami članicami uvede minimalni nabor podatkov za zasege strelnega orožja.
- **Možnost 2** predvideva **zakonodajne ukrepe** za uskladitev inkriminacije **osrednjih kaznivih dejanj v zvezi s strelnim orožjem** (nedovoljena trgovina, nedovoljena proizvodnja, nedovoljeno spreminjanje oznak in nedovoljeno posedovanje strelnega orožja) z uskladitvijo opredelitev in določitvijo najnižjih ravni najvišjih kazni. Cilj zakonodaje je izboljšati preiskovanje, pregon in obsodbo kaznivih dejanj, povezanih s strelnim orožjem. Usklajeni okvir bo olajšal čezmejno sodelovanje. Ta možnost predvideva tudi zakonodajno osredotočenost na nove tehnologije, da se organom kazenskega pregona omogoči proaktivno obravnavanje grožnje, namesto da bi se le odzvali. Poleg tega zakonodajni ukrep vključuje zahteve za vzpostavitev usklajenega minimalnega nabora podatkov za zasege strelnega orožja in pošiljanje podatkov o zasegih evropskemu vozlišču za strelno orožje. Določa tudi obveznost držav članic, da v okviru ocene zbirajo in Komisiji pet let po začetku izvajanja Direktive sporočijo podatke o nedovoljeni trgovini s strelnim orožjem. Zakonodajni ukrep pa vključuje tudi namenski ukrep o zahtevi, da države članice za dodatno izboljšanje čezmejnega sodelovanja vzpostavijo nacionalno kontaktno točko za strelno orožje.
- **Možnost 3** predvideva **kombinacijo zakonodajnih in nezakonodajnih ukrepov**. V bistvu bi bila kopija vseh zakonodajnih ukrepov, opisanih v možnosti 2, z dodatnim pojasnilom o tem, kako širša kazniva dejanja, povezana s strelnim orožjem, spadajo med osrednja kazniva dejanja. Poleg tega bi se zakonodajni ukrepi razširili s podpornimi nezakonodajnimi ukrepi. Poudarek bi bil na izmenjavi pridobljenih izkušenj, povezanih z novimi tehnologijami, in olajševanju skupnega preskušanja načrtov, povezanih s temi novimi tehnologijami. Poleg tega bi olajševala sodelovanje med pravosodnimi organi z ustanovitvijo tematske skupine za izmenjavo informacij.
- **Možnost 4** temelji na ukrepih, opisanih v možnosti 3, in razširja njihovo področje uporabe. **Zakonodajni ukrep** ne zajema le temeljnih kaznivih dejanj, povezanih s strelnim orožjem, temveč tudi druga **kazniva dejanja, povezana s strelnim orožjem**, kot so nedovoljena ponovna usposobitev onesposobljenega orožja, nedovoljeno posredovanje, kršitve embarga na orožje in kršitve v zvezi z vodenjem evidenc in izdajanjem dovoljenj. Poleg tega ta možnost določa tudi obveznost držav članic, da zbirajo podatke o nedovoljeni trgovini s strelnim orožjem, in jih vsako leto sporočijo Komisiji.

Prednostna možnost je **možnost 3**, saj sorazmerno in učinkovito obravnava vse ugotovljene težave in cilje. Možnost 1 se sama po sebi ne šteje za dovolj učinkovito, saj nezakonodajni ukrepi ne bodo zadostno spodbudili pomembnih sprememb. Možnost 2 bi obravnavala vse

težave in cilje, vendar se šteje za manj učinkovito, saj ne vsebuje dodatne podpore za izvajanje. Možnost 4 se šteje za učinkovito pri doseganju navedenih ciljev, vendar njeno izvajanje nesorazmerno obremenjuje države članice.

Kdo podpira katero možnost?

Deležniki so imeli različna stališča glede možnosti politike, in sicer so nekateri dajali prednost nezakonodajni poti, saj naj bi obravnavanje kaznivih dejanj, povezanih s strelnim orožjem, moralo ostati v nacionalni pristojnosti, drugi pa so podprli zakonodajno pobudo, osredotočeno na širok nabor kaznivih dejanj, povezanih s strelnim orožjem. V zvezi s tem se zdi, da je prednostna možnost tista, ki bo najverjetneje uskladila različna stališča.

Splošni trend v celotnem javnem posvetovanju kaže, da države članice podpirajo zakonodajno pobudo za uskladitev različnih opredelitev, vključno z inkriminacijo nedovoljenega ustvarjanja, posedovanja in razširjanja intelektualnega gradiva za 3D-tiskanje (načrtov). Na splošno se je zdelo, da med deležniki zakonodajno pobudo najbolj podpirajo javni organi. Številne države članice so predlagale pristop združevanja možnosti, zlasti za uskladitev vrst in ravni sankcij.

Pobudi je najbolj nasprotoval delež državljanov tako držav članic kot tudi tretjih držav, vendar analiza odgovorov kaže, da mnogi morda niso v celoti razumeli ciljev pobude: več državljanov je kritiziralo pobudo ob navajanju, da se EU ne bi smela osredotočati na poštene državljanke in zakonite lastnike, temveč na krepitev odziva organov za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj ter na nezakoniti trg. Prav to oboje je med cilji pobude.

C. Učinki prednostne možnosti

Kakšne so koristi prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?

Prednostna možna politika bi odpravila neskladja med kazenskimi okviri držav članic z uskladitvijo opredelitev različnih kaznivih dejanj, povezanih s strelnim orožjem, in najnižjih ravni najvišjih kazni, ki se uporabljajo, na ravni Unije. S tem bi se storilec kaznivih dejanj preprečilo izkoriščanje vrzeli za svoje dejavnosti. Harmonizacija kazenskega okvira bi izboljšala čezmejno sodelovanje med državami članicami in nacionalnim organom olajšala preiskovanje in pregon zadevnih kaznivih dejanj.

Prednostna možna politika bi vzpostavila tudi minimalne nabore podatkov in izmenjavo podatkov o zasegih z evropskim vozliščem za strelno orožje pri Europolu, kar bi izboljšalo razpoložljivost in kakovost podatkov ter s tem izboljšalo analizo groženj in preiskave, kar bo olajšalo čezmejno sodelovanje in usmerjalo prihodnje ukrepe politike. Prednostna možna politika bi nadalje obravnavala vse večjo grožnjo, ki jo predstavlja zasebno izdelano strelno orožje, ki ga je težje izslediti in ga je mogoče preprosto izdelati z upoštevanjem navodil, ki se najdejo na spletu.

Prednostna možna politika bi pripomogla k zmanjšanju velikega števila nedovoljenega strelnega orožja v obtoku in neposredno izboljšala varnost državljanov Evropske unije.

Kakšni so stroški prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?

Prednostna možna politika bi privedla do učinkovitejših preiskav in širšega obsega kaznivih dejanj, povezanih s strelnim orožjem in pomembnimi sestavnimi deli. S tem povezani stroški bi bili potrebni za dodatno osebje v državah članicah za morebitno povečanje izvajanja preiskav in pregona primerov kaznivih dejanj, povezanih s strelnim orožjem. Ti stroški so ocenjeni na skupno 4 069 175 EUR letno za vse države članice v vsaj prvih petih letih.

Pričakuje se, da se bodo upravni stroški forenzičnih oddelkov držav članic povečali sorazmerno s številom zaseženega strelnega orožja. Ti stroški so bili za vseh 27 držav članic ocenjeni na 574 564 EUR na leto za upravne stroške za balistična poročila in dodatnih 332 107 EUR na leto za balistična poročila o digitalnih načrtih.

Poleg tega so upravni stroški za popolno vzpostavitev in razvoj nacionalnih kontaktnih točk za strelno orožje v vseh 27 državah članicah ocenjeni na 12 070 917 EUR, za uskladitev podatkov v zvezi s strelnim orožjem v nacionalnih podatkovnih zbirkah pa na 10 800 000 EUR.

Harmonizacija kazenskopravnega regulativnega okvira EU za kazniva dejanja, povezana s strelnim orožjem, bo prispevala k zmanjšanju ekonomskih stroškov nasilja, povezanega s strelnim orožjem, v Evropski uniji. Čeprav raziskave ne nudijo nedvomnih zaključkov o ekonomskih stroških nasilja, povezanega s strelnim orožjem, v EU, izhaja iz analize raziskave, izvedene v okviru projekta INSIGHT, financiranega s strani EU, in švedske raziskave o stroških specifičnega streljanja, da stroški streljanja za švedsko družbo v prvi polovici leta 2024 znašajo približno 120 do 140 milijonov EUR. Številka je povsem teoretična, saj temelji na predpostavki, da je mogoče stroške specifičnega streljanja ekstrapolirati in uporabiti za vsa streljanja, do katerih je prišlo na Švedskem v prvi polovici leta 2024. Kljub temu kaže, da stroški nasilja, povezanega s strelnim orožjem, čeprav jih je težko oceniti, niso zanemarljivi.

Kakšen bo vpliv na podjetja, MSP ter mikropodjetja?

Prednostna možna politika ne bi negativno vplivala na zakoniti trg. Koristila bi podjetjem, zlasti MSP, saj bi jih ščitila pred neelojalno konkurenco, ki izhaja iz nezakonitih dejavnosti, ki negativno vplivajo na podobo celotnega sektorja in povzročajo izgubo dobička.

Inkriminacija nedovoljene proizvodnje, posedovanja in razširjanja digitalnih načrtov in tiskanih kopij za namene proizvodnje strelnega orožja ali pomembnih sestavnih delov bi koristila zakonitim podjetjem, saj bi zaščitila njihove pravice intelektualne lastnine v zvezi z modeli ali inovacijami.

Ali bo prišlo do znatnih učinkov na nacionalne proračune in uprave?

Letni stroški za dodatno osebje v državah članicah za preiskovanje in pregon primerov kaznivih dejanj, povezanih s strelnim orožjem, ter dodatni upravni stroški forenzičnih oddelkov so bili ocenjeni na skupno približno 135 000 000 EUR v prvih petih letih za vse države članice.

Enkratni stroški popolne vzpostavitve in razvoja nacionalnih kontaktnih točk za strelno orožje ter uskladitve podatkov, povezanih s strelnim orožjem, v nacionalnih podatkovnih zbirkah v vseh 27 državah članicah so ocenjeni na 22 870 917 EUR.

Prednostna možna politika vključuje ukrepe za vzpostavitev usklajenega minimalnega nabora podatkov o zasegih strelnega orožja. Nekatere države članice bi morale za izvajanje usklajenega nabora podatkov reorganizirati svojo podatkovno zbirko.

Bo imela pobuda druge pomembnejše učinke?

Pobuda bo koristna tudi v boju proti drugim vrstam kaznivih dejanj, kot so pranje denarja, terorizem, nedovoljen promet s prepovedanimi drogami, nasilna kazniva dejanja, ponarejanje ali druge oblike organiziranega kriminala, v zvezi s katerimi je EU v zadnjih letih sprejela vrsto zakonodaje. Ker so kazniva dejanja, povezana s strelnim orožjem, pogosto povezana z

navedenimi kaznivimi dejanji, bi učinkovitejša zakonodaja prispevala k učinkovitim strategijam na področjih preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj in na splošno izboljšala varnost državljanov Evropske unije.

Pobuda bo imela poseben učinek na mlade državljane, saj nedovoljeno strelno orožje prispeva k zaskrbljujočemu pojavu, da se mlade Evropejce zvabi v kriminalne dejavnosti ter da sami trpijo zaradi nasilja, povezanega s strelnim orožjem.

D. Nadaljnji ukrepi

Kdaj bo politika revidirana?

Pet let po prenosu, ob upoštevanju časa, potrebnega za uporabo in zbiranje podatkov.